

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल – २०२६

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- योग तत्त्वज्ञान (भाग-३) (YC-3011/BAYH-23-301)

दिनांक : ३०/०४/२०२६

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १) संख्यादर्शनातील २५ तत्त्वे कोणती ? कोणतीही दोन सविस्तर लिहा.
 - २) प्रेक्षा ध्यान सविस्तर लिहा.
 - ३) जपाचे प्रकार सविस्तर लिहा.
 - ४) कठोपनिषदातील रथाचे रूपक तुमच्या शब्दात लिहा.
 - ५) बोधिसत्त्व ते बुद्ध प्रवासातील दहा स्थित्यंतरे लिहा.
 - ६) नादानुसंधानातील चार अवस्थांचे सविस्तर वर्णन करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- १) सांख्यदर्शनातील दुःखत्रय सांगा.
 - २) बौद्धदर्शनातील दुःखनिरोधाचे मार्ग सांगा.
 - ३) नादाचे विविध प्रकार लिहा.
 - ४) अंतःकरण चतुष्टय स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- १) पुरुष
 - २) रत्नत्रय
 - ३) राजयोग
 - ४) पंचकोष

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy (Part-III) (YC-3011/BAYH-23-301)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) What are the 25 principles of Sankhyadarsana? Write any two in detail.
- 2) Write the preksha meditation in detail.
- 3) Write the types of Japa in detail.
- 4) Elaborate the metaphor of the chariot in the Kaṭhopaniṣada in your own words.
- 5) Write ten transitions in the journey from Bodhisatva to Buddha.
- 6) Describe in detail the four stages of Nadanusandhan.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Explain the Dukhatraya of Sankhyadarsana.
- 2) Explain the ways of Dukha Nirodha according to Bauddha Darana.
- 3) Write different types of Nada.
- 4) Explain the Antakaraṇa Chatushtaya.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Purusha
- 2) Ratnatraya
- 3) Rajayoga
- 4) Panchkosa
